

законодавство й регламентує екологічний контроль, проте на практиці він пов'язаний з великими труднощами, адже недосконалість забезпечення не дає можливості нормально виконувати покладені обов'язки. Постійні зміни повноважень негативно впливають на ефективність роботи, а не приділення доцільної уваги важливим питанням стосовно використання природних ресурсів не менше шкодять й економіці нашої держави.

Список використаних джерел:

1. Закон України : Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року, від 28.02.2019, № 2697-VIII, URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text> (дата звернення 27.09.2021)
2. Земля України: скільки її, кому належить і хто на ній працює : стаття, Зануда А., BBC News Україна, URL : <https://www.bbc.com/ukrainian/features-50223336> (дата звернення 27.09.2021)

ПОПКО Станіслав,

здобувач вищої освіти третього курсу факультету фахівців для підрозділів стратегічних розслідувань

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

ЯРОШЕНКО Артем,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного права та процесу

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ У СФЕРІ ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА

У сучасному світі людство стикається з великою кількістю екологічних проблем, які стають глобальними та потенційно загрожують існуванню всього живого на Землі. Усьому виною є людська діяльність, яка супроводжується поступовим знищенням природних ресурсів та забрудненням навколишнього середовища.

Одним із основних важелів подолання екологічних проблем є вдосконалення національного законодавства у цій сфері, розроблення державних та міжнародних програм з метою збереження безпечного для життя та здоров'я людини довкілля, пошуки шляхів відновлення втрачених ресурсів та зупинення негативних природних процесів.

Проблема екологічного права України полягає в тотальному порушенні екологічних прав людини та відсутності гарантій щодо їх відновлення,

недосконалій процедурі притягнення винних у порушенні норм у сфері охорони навколишнього природного середовища до юридичної відповідальності. Тому дуже важливим нині є аналіз закордонного досвіду, зокрема практики Європейського суду з прав людини та пошук шляхів удосконалення власної правової системи у сфері екології, шляхом адаптації українського законодавства до загальноновизнаних норм та принципів міжнародного права.

Активна діяльність держав щодо розроблення основних напрямів політики у сфері боротьби з екологічними проблемами розпочалася в другій половині ХХ століття. Зокрема, про це говорить поява 3-го покоління прав людини, в тому числі екологічних прав, які було закріплено в конституціях більшості демократичних держав. Так, наприклад, стаття 50 Конституції України передбачає, що кожен має право на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди. Кожному гарантується право вільного доступу до інформації про стан довкілля, про якість харчових продуктів і предметів побуту, а також право на її поширення.

Така інформація не може бути засекречена. Даному праву кореспондує обов'язок держави, закріплений у статті 16 Конституції: забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи – катастрофи планетарного масштабу, збереження генофонду Українського народу [1, с. 7].

Міжнародне співробітництво в екологічній сфері почалося понад 100 років тому. Для здійснення ефективної співпраці у сфері охорони довкілля було створено значну кількість організацій, основним завданням яких є проведення досліджень та оцінка впливу людей на природу, можливі та реальні наслідки такого впливу, розроблення різних програм для боротьби із забрудненням навколишнього середовища. Зокрема, у світі існують такі міжнародні організації, як Міжнародна морська організація, Міжнародна організація з радіологічного захисту, Міжнародна спілка охорони природи, природних ресурсів, Міжнародна організація з питань зміни клімату, Всесвітній фонд дикої природи та інші. Кожна з організацій працює у чітко визначеній сфері екології. Існують також Міжнародні неурядові організації, як, наприклад, Грінпіс.

Україна також є активним учасником міжнародних відносин в екологічній сфері. Основні засади здійснення зовнішньої політики передбачені у статті 18 Конституції України, відповідно до якої зовнішньополітична діяльність України спрямована на забезпечення її національних інтересів і безпеки шляхом підтримання мирного і взаємовигідного співробітництва з членами міжнародного співтовариства за загальноновизнаними принципами і нормами міжнародного права. Стаття 9 визначає, що чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства

України [1, с. 6]. Це положення в тому числі стосується міжнародних договорів у сфері екології. Зокрема, Україна є учасницею таких міжнародних договорів, як: Конвенція про охорону дикої флори і фауни і природних середовищ існування у Європі 1979 року, Віденська конвенція про охорону озонового шару 1985 року, Конвенція про ядерну безпеку 2004 року, Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля, та інші.

У 1997 році Верховна Рада України ратифікувала Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод, тим самим визнавши обов'язкову дію даного міжнародного акту на всій території України. Кожен має право після використання всіх національних засобів юридичного захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна [1, с. 19]. Тобто положення статті 55 Конституції України в тому числі передбачає можливість звернення громадян до ЄСПЛ в разі, якщо буде порушене будь-яке з прав, гарантованих Конвенцією.

Слід зазначити, що в Конвенції немає статті, присвяченої екологічним правам людей. Якщо звернутися до практики, то можна зробити висновок, що ЄСПЛ у разі звернення осіб, права яких на безпечне для життя і здоров'я довкілля було порушене, розглядає і вирішує справу, керуючись статтею 8 Конвенції, відповідно до якої кожен має право на повагу до свого приватного і сімейного життя, до свого житла і кореспонденції [2, с. 8]. Вочевидь, між даними правами існує тісний зв'язок, адже дуже часто порушення прав людини, гарантованих екологічним законодавством, зачіпає приватну сферу її життя.

Для України важливим нині є впровадження висновків ЄСПЛ у національне законодавство з метою встановлення гарантій дотримання, захисту та відновлення основоположних прав громадян у сфері екології. На жаль, велика кількість звернень громадян України до ЄСПЛ говорить про систематичне порушення їхніх прав на безпечне для життя і здоров'я довкілля. Крім того, існує проблема щодо застосування рішень ЄСПЛ. Вона полягає в тому, що суд може лише розглянути відповідну справу та дійти висновку, що мало місце порушення державою гарантованих статтею 8 Конвенції прав громадянина, призначити грошову компенсацію. Однак, як зазначає ЄСПЛ в одному із своїх рішень, складність питань, що стосуються екологічної політики, призводить до того, що роль Суду головним чином є субсидіарною. Насамперед він повинен визначити, чи був процес прийняття рішення національним судом справедливим і лише за виняткових обставин він може перейти цю межу та переглянути матеріально-правові висновки національних органів влади. ЄСПЛ не може втручатися в політику держави, а лише вказувати на наявні порушення та на їх недопустимість.

Таким чином, лише впровадження ефективної правової системи, створення незалежних контролюючих органів, надання громадянам можливості впливати на прийняття владних рішень може змінити ситуацію в кращий бік.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: станом на 17 червня 2021 р. Київ: Право, 2021., С. 6,7,19.
2. Шаповал В.М. Конституція Французької Республіки (з передмовою Володимира Шаповала). Київ : Москаленко О.М., 2021. С. 8.

ПОПОВА Тетяна,

здобувач вищої освіти другого курсу
факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

ЮНІНА Марина,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільного права
та процесу Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

**ПРАВОВІ НАСЛІДКИ ПОРУШЕННЯ СТОРОНАМИ
УМОВ ДОГОВОРУ**

В умовах сьогодення саме основні державотворчі документи, закладають базу для еволюційного розвитку України в напрямку ринкової економіки та правової держави. В даний час в соціально-економічній сфері вимагають серйозних змін в механізмі регулювання суспільними відносинами, пошуку та застосування нових правових засобів, тому створення гармонійної та ефективної системи цивільного законодавства України є одним з найважливіших напрямків розвитку правової системи України в умовах становлення соціально-орієнтованої ринкової економіки [1, с. 5].

На сьогодні в умовах побудови в Україні правової держави і громадянського суспільства суттєво зростає роль правових механізмів захисту майнових і немайнових прав особи, серед яких особливе місце посідають засоби правового впливу на контрагентів договірних зобов'язань [2, с. 128].

Слід пам'ятати, що актуальність даного дослідження обумовлена проголошеними Конституцією України правами, свободами та законними інтересами фізичних та юридичних осіб, які потребують ефективного виконання та захисту. У свою чергу, реалізація прав та інтересів особи залежить від рівня їхньої безпеки, тобто створення таких умов і засобів, щоб